Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Glodeni, (judecător: Nogai Vasile)
dosarul nr.2a-651/2024

CURTEA DE APEL NORD
Colegiul Civil și de contencios administrativ

D E C I Z I E

03 februarie 2025 mun. Bălți

Instanța compusă din:
Președintele completului Grosu Stanislav
Judecători Natalia Costaș și Parii Ivan

Examinând în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea de apel declarată de BC „Energbank" SA împotriva hotărârii judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 06 martie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de BC „Energbank" SA către Guțu Natalia cu privire încasarea datoriei,-

a c o n s t a t a t:

Pretențiile reclamantului:

La data de 27 noiembrie 2023, BC „Energbank" SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nataliei Guțu cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, conform contractului de credit nr. 402-5417f din 21.05.2021 a acordat persoanei fizice Guțu Natalia un credit în sumă de 50 000,00 lei, cu termenul final de rambursare la data de 21.05.2026.

În conformitate cu prevederile Codului Civil al RM (în redacția Legii nr.133 din 15.11.2018, în vigoare din 01.03.2019), creditorul se obligă să pună la dispoziția debitorului suma de bani solicitantă, prin semnarea unui contract de credit, pe care acesta, debitorul, este obligat să o restituie și să plătească dobânda stabilită și alte sume aferente prevăzute de contract.

Conform prevederilor dispozițiilor Codului Civil al RM (în redacția Legii nr.133 din 15.11.2018, în vigoare din 01.03.2019), dacă debitorul nu a executat obligația de restituire a cel puțin 2 tranșe ale creditului, atunci când contractul prevede restituirea creditului în rate, precum și când debitorul nu plătește dobânda în termenul stabilit, creditorul poate solicita restituirea creditului și a sumelor aferente, putând pretinde, la plata penalităților de întârziere în modul și mărimea prevăzută de lege sau de contract.

Deoarece Guțu Natalia nu-și onorează obligațiunile contractuale privind rambursarea creditului, dobânzii contractuale pentru utilizarea lui precum și comisionul lunar pentru administrarea creditului, fapt prin care încalcă flagrant condițiile contractului de credit.

În adresa pârâtului a fost expediată somația de plată nr. 402/106 din 04.08.2023, prin care i s-a comunicat faptul încălcării prevederilor contractului de credit nr. 402-5417f din 21.05.2021 și i s-a acordat un termen pentru achitarea benevolă a tuturor plăților debitoare față de bancă, însă până în prezent debitorul 2 nu a reacționat la somația privind nerambursarea datoriei bancare menționate supra, deși termenul acordat a expirat.

În baza calculului datoriilor nerambursate efectuate de bancă la data de 30.10.2023, suma datoriilor acumulate de către debitorul - Guțu Natalia în baza contractului de credit nr. 402-5417f din 21.05.2021 constituie: 35 575,15 lei, care este alcătuită din: suma datoriei la credit – 33 424,42 lei, suma datoriei la dobânda contractuală – 120,90 lei, suma datoriei la comisionul pentru administrarea creditului – 1 336,96 lei și suma datoriei la penalitate conform pct.6.1- 692,87 lei.

Deoarece Guțu Natalia nu a respectat termenul de rambursare a tranșelor restante stabilite conform contractului de credit nr. 402- 5417f din 21.05.2021, consideră că cererea privind solicitarea încasării silite a datoriei bancare în sumă de 35 575,15 lei, din contul pârâtului Guțu Natalia în beneficiul BC ,,Energbank'' SA este întemeiată, legală și certă.

Guțu Natalia a neglijat grav clauzele contractuale, fapt ce a creat pericolul de nerambursare a mijloacelor financiare contractante, prin urmare BC ,,Energbank'' SA a apelat de nenumărate ori către debitor în vederea stingerii datoriei formate, atât la achitarea creditului cât și a altor plăți aferente, însă cerințele înaintate nu au fost satisfăcute.

Reclamantul a solicitat admiterea prezentei cerere spre examinare în procedura cererilor cu valoare redusă. A dispune încasarea forțată din contul pârâtului Guțu Natalia în beneficiul BC „Energbank" SA a datoriei bancare formate conform contractului de credit nr. 402-5417f din 21.05.2021, în sumă de 35 575,15 lei cât și a taxei de stat în sumă de 1 067,25 lei.

Poziţia instanţei de fond:

Prin hotărârea judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 06 martie 2024, cererea cu valoare redusă înaintată de către BC „Energbank" SA împotriva Nataliei Guțu cu privire la încasarea datoriei, s-a admis parțial:

- ✓ S-a încasat de la Guțu Natalia în beneficiul BC „Energbank" SA, suma datoriei la credit în mărime de 33 424,42 lei, suma datoriei la dobânda contractuală în mărime de 120,90 lei și suma datoriei la penalitate în mărime de 692,87 lei, în total suma de 34 238,19 lei;
- ✓ S-a încasat de la Guțu Natalia în beneficiul lui BC „Energbank" SA, suma de 1 067,25 lei, ce constituie cheltuielile de judecată la achitarea taxei de stat.

Solicitarea apelantului:

La data de 19 martie 2024, BC „Energbank" SA a depus apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, consideră hotărârea nefondată, solicită admiterea apelului casarea în parte a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă încasarea din contul Nataliei Guțu a comisionului de administrare a creditului în sumă de 1 336,96 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Potrivit art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Dispozitivul hotărârii a fost pronunțat la data de 06.03.2024, astfel, apelul din 19.03.2024 a fost declarat în termen.

Argumentele părţilor:

În motivarea apelului, apelantul a descris situația de fapt menționată în cererea de

chemare în judecată, în raport cu dezacordul hotărârii instanței de fond, a stabilit că dispozitivul hotărârii adoptate nu conține nici o referire la admiterea sau respingerea cerinței de încasare a comisionului de administrare a creditului în sumă de 1 336,96 lei.

Despre respingerea acestui capăt de cerere, Băncii i-a devenit cunoscut doar recepționând hotărârea motivată, unde la pag. 7-8 instanţa indică că potrivit graficului de rambursare a creditului (f.d. 9), Guţu Natalia urma să ramburseze un comision lunar între 500 lei în prima lună a ratei, iar în a 60-a lună de 10,99 lei, în total în sumă de 16 848,06 lei, şi că respectiva clauză contractuală care face referire la comisionul de administrare a creditului, reprezintă o clauză formulată de către reclamant iar pârâta Guțu Natalia nu a negociat mărimea acestui comision, astfel instanţa conchide în sensul temeiniciei acţiunii de a respinge capătul dat de cerinţă.

Consideră că concluzia menționată este total eronată şi contradictorie, susţinând astfel că instanţa de fond nici nu a cercetat şi elucidat pe deplin materialele cauzei care, fără echivoc, fac dovada asumării, în cunoștință de cauză, de către debitoarea Guțu Natalia a obligaţiei de achitare a comisionului de administrare a creditului, a cărui mărime și periodicitate de plată îi erau cunoscute debitoarei la data semnării contractului de credit.

Concluzia de temeinicie a acţiunii presupune că instanţa de judecată trebuia să admită în partea dispozitivă a hotărârii cerinţa Băncii privind încasarea comisionului de administrare a creditului însă, pentru motive absolut neclare, instanţa a indicat în continuarea concluziilor sale că respinge acest capăt de cerinţă.

Reţine că partea motivantă a hotărârii contravine părţii dispozitive, nefiind o concordanță între acestea, contrar prevederilor art.239, art. 240 alin.(l) şi art. 241 alin.(5) şi (6) a Codului de procedură civilă, or dacă în partea motivantă instanţa a conchis asupra temeiniciei acţiunii. în partea ce tine de comisionul de administrare. în dispozitivul hotărârii urma a fi dispusă încasarea acestei sume din contul debitoarei.

Hotărârea judecătorească constă din partea introductivă, partea descriptivă, motivare şi dispozitiv. în motivare se indică: circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa. Dispozitivul cuprinde concluzia instanţei judecătoreşti privind admiterea sau respingerea integrală sau parţială a acţiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea şi termenul de atac al hotărârii.

Reține recomandările Avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.

Iar art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei, îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul

tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Normele de drept citate consacră principiul general potrivit căruia orice hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată şi să reprezinte premisa pentru soluţia din dispozitiv. Aceste dispoziţii legale sunt edictate atât în interesul unei bune administrări a justiţiei şi încrederii justiţiabililor cât şi pentru a se da instanţelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanţe.

La acest capitol, constată o neconcordanţă a părţii de motivare cu partea dispozitivă a hotărârii instanţei de fond.

Distinct de aspecte procedurale invocate, notează că concluziile instanţei de fond de respingere a cerinţei Băncii de încasare a comisionului de administrare a creditului, contravin prevederilor legale şi nu conţin nici o argumentare clară, logică şi întemeiată din care să rezulte soluţia la care a ajuns instanţa de fond.

În acest sens, consideră că nu poate fi reţinută concluzia instanţei de fond că, comisionul de administrare a creditului prevăzut la pct. 3.2.4 a contractului de credit nu a fost negociat cu debitoarea Guţu Natalia, şi că reprezintă o clauză formulată de către reclamant.

Stabilirea în contractul de credit şi respectiv încasarea unor plăţi cu titlu de comisioane este permisă de normele Codului civil potrivit prevederilor art. 1763 alin. (1) și art. 1765 Cod Civil.

Instanţa de fond nu motivează în fapt şi în drept concluzia sa de neîncasare a comisionului de administrare a creditului, s-ar deduce că instanţa de judecată ar face aluzie că clauza de la pct. 3.2.4 a contractului de credit ar fi o clauză abuzivă, or respingerea cerinţei de încasare a comisionului de administrare, putea avea loc doar dacă instanţa constata, în mod justificat, caracterul abuziv al acestei clauze.

Pentru a reţine caracterul abuziv al unei clauze contractuale, nu este suficientă doar ca clauza contractuală să nu fi fost negociată individual cu consumatorul, dar trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiţii:

a) Clauza contractuală în litigiu să nu fi fost negociată direct cu consumatorul;

b) Provoacă un dezechilibru semnificativ între drepturile şi obligaţiile părţilor în detrimentul consumatorului, şi

c) Nu respectă cerinţa bunei - credinţe.

Referitor la clauza de la pct.3.2.4. a contractului de credit, care prevede dreptul Băncii de a percepe un comision de administrare a creditului, reţine faptul că acesta este inclus în costurile pe care Banca le are pentru a pune la dispoziţia clientului suma creditului pentru o perioadă îndelungată de timp, care la caz constituie 60 de luni, iar pentru această sumă există o contraprestație din partea Băncii, care constă în - operațiunile de administrare a contului de credit, precum şi în activitatea de monitorizare ce se desfășoară pe toată durata contractului, ce include atât verificarea condițiilor de utilizare a acestuia cât şi gestionarea modului de rambursare a creditului, precum şi controlul de îndeplinire de către debitor a tuturor obligaţiilor asumate prin contractul de credit.

Având în vedere că valoarea acestui comision de administrare era exact stabilit în

Anexa nr. 1 la contractul de credit, reţine că simpla stabilire a acestuia nu creează un dezechilibru semnificativ între părţi, în detrimentul debitoarei Guțu Natalia, care s-a obligat de altfel, la încheierea contractului, să plătească costul total al creditului, cost în care este inclus şi acest comision, fapt care corespunde şi prevederilor art. 3 a Legii privind contractele de credit pentru consumatori, nr. 202/2013, care include în costul total al creditului pentru consumatori - toate costurile, inclusiv dobânda, comisioanele, taxele şi orice alt tip de costuri pe care trebuie să le suporte consumatorul în legătură cu contractul de credit şi care sunt cunoscute de creditor.

Reprezentând plata unui serviciu specific prestat consumatorului de către Bancă (administrarea contului de credit), nu poate fi reţinută concluzia instanţei de fond precum că comisionul de administrare a creditului prevăzut la pct. 3.2.4 a contractului de credit nu a fost negociat cu debitoarea Guţu Natalia, şi că reprezintă o clauză formulată de către reclamant, or mărimea acestuia, raportată la suma creditului eliberat debitoarei de 50 000,00 lei, nu apare a fi disproporționat de mare şi, periodicitatea plății lui - lunar, nu întrunesc condițiile legale pentru a fi o clauză abuzivă.

Scopul comisionului de administrare rezultă chiar din denumirea sa, respectiv, de administrare a contului de credit al debitoarei, astfel încât în contractul de credit nu este necesară explicarea detaliată a acestuia. Pentru debitorul-intimat, esențial era să cunoască cuantumul comisionului de administrare.

De altfel, consideră că atât directiva 13/93/CEE cât şi art. 1071 alin. (1) a Codului civil stabilesc doar obligativitatea unei formulări clare, neechivoce, într-un limbaj inteligibil a clauzelor contractuale, nu şi necesitatea explicării motivelor care stau la baza perceperii taxelor, comisioanelor, ori a dobânzilor.

Apelantul a făcut trimitere la practica judiciară comparată, unde legalitatea încasării de către bănci a comisionului de administrare a creditului a fost examinată prin prisma atât a legislaţiei naţionale a României cât şi a Directivei 13/93/CEE, înalta Curte de Casaţie şi Justiţie a României prin Decizia nr. 916 pronunțată la data de 19 aprilie 2019 emițând hotărâre prin care a considerat că lipsa negocierii clauzelor din contractul de credit încheiat între părţi reprezintă numai una dintre condiţiile prevăzute de lege pentru constatarea caracterului abuziv al unei clauze, fiind necesară deopotrivă şi îndeplinirea celorlalte condiţii, în mod cumulativ, iar consumatorul nu poate invoca caracterul inadecvat al acestui cost al creditului în raport cu valoarea reală a serviciilor oferite de bancă, dezechilibrul avut în vedere de legiuitor neputând fi dedus din simpla percepere a comisioanelor.

Mai mult, făcut trimitere la Hotărârea Curţii de Justiţie a Uniunii Europene din 3 octombrie 2019 pronunţată în cauza Gyula Kiss împotriva CIB Bank Zrt., Emil Kiss, Gyulâne Kiss, potrivit căreia trebuie să se răspundă la a doua întrebare că articolul 3 alineatul (1) din Directiva 93/13 trebuie interpretat în sensul că o clauză contractuală precum cea în discuţie în litigiul principal, referitoare la costuri de administrare a unui contract de împrumut, care nu permite identificarea fără ambiguitate a serviciilor concrete furnizate în schimbul acestora, nu creează, în principiu, un dezechilibru semnificativ între drepturile şi obligaţiile părţilor care decurg din contract în detrimentul consumatorului, în contradicţie cu cerinţa de bună-credinţă (§56).

Astfel, apelantul consideră că concluziile instanţei de fond referitoare la caracterul abuziv al clauzei de la pct. 3.2.4 a contractului de credit care reglementează încasarea comisionului de administrare, pe motivele invocate de instanţa de fond - sunt nefondate, contradictorii şi contravin atât prevederilor legale cât şi jurisprudenţei Curţii de Justiţie a Uniunii Europene în materia aplicării şi interpretării Directivei 93/13, motiv din care hotărârea în această parte trebuie casată şi emisă o nouă hotărâre de admitere spre încasare a sumei solicitată de Bancă cu titlul de comision de administrare credit.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând argumentele apelului în raport cu materialele cauzei, colegiul civil consideră că apelul urmează a fi respins cu menținerea hotărârii instanței de fond din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după de judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

Potrivit art.276^2 Cod de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei, fără a se lua în considerare dobânzile, penalitățile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

Valoarea acțiunii fără dobândă nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei din care considerente cauza a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă.

Potrivit art.276^3 alin.(1) și (2) Cod de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică.

Potrivit prevederilor art.276^4 alin. (5) CPC RM instanța de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art.276^3 fiind aplicabile corespunzător astfel, instanța de apel a examinat cererea de apel în procedura scrisă, fără citarea părților.

Potrivit art.373 alin.(1) și (2) Cod de procedură civilă, (1) instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărâri atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

Conform cerințelor invocate de reclamantul BC „Energbank” SA, raportate la dezacordul acestuia cu hotărârea instanței de fond, Colegiul Civil se va expune asupra comisionului pentru administrarea creditului în sumă de 1 336,96 lei.

Potrivit art. 774 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Articolul 776 Cod civil prevede că, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 858 aliniatele (1) și (2) Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul şi în momentul stabilit.

Articolul 992, alin (1), (2) Cod civil prevede că contract este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. (2) Contractului îi sunt aplicabile normele cu privire la actul juridic, iar potrivit art. 993, alin (1) Cod Civil RM, oricine își poate alege în mod liber contractantul, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit art. 1763 Cod civil, alin.(1)-(3) Cod civil, prin contractul de credit, o bancă sau o organizație de creditare nebancară (creditor) se obligă să pună la dispoziția unei alte persoane (debitor) o sumă de bani ca împrumut, cu condiția rambursării ei, a plății dobânzii și a altor plăți aferente, sau își asumă orice alt angajament de a achiziționa o creanță sau de a efectua o plată, de a prelungi termenul de rambursare a datoriei sau de a emite orice garanții. Contractul de credit se încheie în scris.

Față de contractul de credit se aplică prevederile referitoare la contractul de împrumut în măsura în care regulile prezentului capitol nu prevăd altfel sau din esența contractului de credit nu reiese contrariul.

În conformitate cu prevederile art.1242 alin. (1), (2) Cod civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date. Contractul de împrumut este gratuit dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Potrivit art.1247 alin.(1) Cod civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract.

Conform art. 1764, Cod civil, părțile contractului de credit pot conveni asupra unei dobânzi fixe sau flotante. Creditorul nu poate modifica în mod unilateral mărimea dobânzii decât în cazurile prevăzute de lege sau de contract. În cazul când contractul prevede dreptul băncii sau a organizației de creditare nebancară de a modifica în mod unilateral mărimea dobânzii, aceasta se va efectua în funcție de rata de bază a Băncii Naţionale, de rata inflației și de evoluția pieței financiare bancare și nebancare, ţinându-se cont de principiul echității. Creditorul îl va anunța în scris pe debitor despre modificarea mărimii dobânzii cu cel puțin 10 zile înainte de modificare. Mărimea nouă a dobânzii se va aplica la soldul, existent la data modificării, al creditului.

Potrivit art. 1735 Cod Civil al RM, În afară de dobîndă, părţile pot conveni asupra unui comision pentru serviciile prestate în legătură cu utilizarea creditului.

Potrivit materialelor cauzei, la data de 21.05.2021, BC „Energbank” SA, în calitate de creditor și Guțu Natalia în calitate de debitor, a încheiat contractul de credit nr.402-5417f din 21.05.2021, potrivit căruia BC „Energbank” SA a acordat lui Guțu Natalia, credit în sumă de 50 000,00 lei pe un termen de 60 luni, cu scadența la data de 21.05.2026 (f.d. 7-9).

Conform somației de plată nr. 402/106 din 04.08.2023, intimatei i s-a comunicat faptul încălcării prevederilor contractului de credit nr. 402-5417f din 21.05.2021 și i s-a acordat

un termen pentru achitarea benevolă a tuturor plăților debitoare față de bancă, însă până la depunerea cererii de chemare în judecată, ultima nu a reacționat la somația privind nerambursarea datoriei bancare, expirând termenul acordat.

Reclamantul a indicat că suma totală a datoriei include și comisionul de administrare cuantificat la suma de 1 336,96 lei.

Potrivit pct. 3.2.4 din Condițiile particulare la contractul de credit nr.402- 5417f din 21.05.2021 stipulează că pentru utilizarea creditului, debitorul se obligă să plătească băncii comisionul lunar pentru administrarea creditului în mărime de 1% din soldul creditului. Comisionul se achită lunar, împreună cu plățile lunare programate.

Conform pct. 3.2.6 din Condițiile particulare la contractul de credit nr.402- 5417f din 21.05.2021 stipulează că, pentru utilizarea creditului, debitorul se obligă să plătească comisionul în valoare de 500 lei pentru examinarea pachetului de documente privind obținerea creditului în cauză, dacă suma creditului solicitat este mai mică de 50 000,00 lei inclusiv. În cazul lipsei mijloacelor bănești pentru achitarea comisionului, perceperea lui se efectuează de către bancă din resursele de creditare.

Potrivit graficului de rambursare a creditului, Guțu Natalia urma să ramburseze un comision lunar între 500 lei în prima lună a ratei, iar în a 60 lună de 10,99 lei, în total în sumă de 16 848,06 lei (f.d. 9).

Conform art.9 alin.(1) Codul civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sunt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. Alin.(2) Drepturile și obligaţiile civile apar: a) din contracte şi din alte acte juridice.

Conform art.15 alin.(1) Codul civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Prin natura sa, raportul juridic obligaţional este menit să producă efecte juridice. Efectul general al oricărei obligaţii este de a da creditorului dreptul de a obţine de la debitor îndeplinirea exactă a prestaţiei la care s-a obligat. Dar, pentru ca o obligaţie să poată fi executată, mai întâi de toate, este necesar ca aceasta să existe. Obligaţiile se consideră executate în mod corespunzător, dacă sunt respectate toate condiţiile prevăzute în actul din care au luat naştere, precum ar fi cele privitoare la obiectul, subiectele, locul, timpul şi modul de executare.

Conform art. 328 alin.(1) din Codul civil, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată, atît pe cale de acţiune, cît şi pe cale de excepţie, de orice persoană care are un interes născut şi actual. Instanţa de judecată este obligată să o constate din oficiu după ce a ascultat opiniile participanţilor la proces.

Conform art. 329 alin. (1) Codul Civil RM în contractele cu consumatorii sunt nule clauzele abuzive, precum și clauzele prin care se derogă de la dispozițiile legale de la care este interzis a se deroga în detrimentul consumatorului (nulitatea de protecție).

Iar potrivit art. 1072 alin. (1) Cod Civil RM, într-un contract dintre un profesionist și un consumator, clauza care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este propusă de către profesionist și dezavantajează considerabil, contrar bunei-credințe, consumatorul.

Potrivit art. 1073 Cod Civil RM, „Într-un contract dintre profesioniști, clauza propusă de către o parte care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este prevăzută la art. 1077 și deviază considerabil, contrar bunei-credințe, de la bunele practici comerciale”.

Conform art. art. 1076 alin. (1) Cod Civil RM, clauza abuzivă este lovită de nulitate absolută, (3) în cazul în care partea care nu a propus clauza abuzivă este un consumator, instanța de judecată este obligată să invoce nulitatea din oficiu

Instanţa de apel consideră că clauzele stabilite în pct. 3.2.4 şi 3.2.6 din Condițiile particulare la contractul de credit nr.402- 5417f din 21.05.2021 sunt abuzive şi, respectiv, nule de drept, din considerentul că contravin normelor imperative, contrar celor invocate în cererea de apel de către BC „Energbank” SA, or principiul libertății contractuale nu poate fi aplicat odată ce dezavantajează consumatorul în pofida acordării consimțământului acestuia la încheierea unui astfel de contract, în acest caz fiind necesară o negociere cu strictețe a clauzelor contractuale stabilite ca fiind nule.

De altfel, potrivit art. 1075 Cod civil: (1) la evaluarea caracterului abuziv al unei clauze contractuale în sensul art. 1072 alin. (1), art. 1073 şi art. 1074 se va ţine cont de: a) respectarea obligaţiei de transparenţă prevăzută la art. 1071 Cod civil; b) natura obiectului contractului; c) circumstanţele determinante în cadrul încheierii contractului; d) celelalte clauze contractuale; e) clauzele cuprinse în orice alt contract de care depinde contractul. (2) Evaluarea caracterului abuziv al clauzelor nu poate să se refere la obiectul contractului şi nici la caracterul adecvat al preţului sau al remuneraţiei, pe de o parte, faţă de bunurile, lucrările sau serviciile furnizate în schimbul acestora, pe de altă parte, în cazul în care s-a respectat obligaţia de transparenţă, prevăzută la art. 1071 Cod civil. Obiectul contractului şi raportul dintre preţ şi calitate pot fi luate în considerare la evaluarea caracterului abuziv al celorlalte clauze contractuale. (3) În cazul contractelor de asigurări, clauzele care definesc sau care delimitează în mod clar riscul asigurat şi limitele răspunderii asigurătorului nu se supun evaluării în măsura în care aceste restricţii sânt luate în considerare la calcularea primei plătite de către consumator. Cu toate acestea, clauzele privitoare la procedura care trebuie urmată de fiecare dintre părţi după producerea cazului asigurat sunt supuse evaluării caracterului abuziv.

La caz, din conținutul Chestionarului-Cerere (pentru credit de consum) (f.d. 5-6), nu era prevăzut pentru ce este necesară includerea comisionului lunar în mărime de 1% din suma creditului, or obligația de transparență nu a fost respectată.

Colegiul reține că o clauză nu a fost negociată individual atunci când a fost inclusă de către comerciant în prealabil şi, din acest motiv, consumatorul nu a avut posibilitatea de a influența conținutul ei.

În situația în care clauzele contractuale privind încasarea comisioanelor nu au fost negociate de către consumator, se constată inexistența dreptului reclamantului/ apelantului de a cere și obliga pârâta/intimata la plata acestora, asemenea pretenții urmând a fi respinse, dat fiind clauze standard, or stabilirea comisioanelor contravine principiilor bunei-credințe, ceea ce indică la prezența clauzelor abuzive care duc la îmbogățirea nejustificată a creditorului, toate cheltuielile aferente urmând a fi argumentate de către creditor.

Deși intimata a semnat chestionarul-cerere (pentru creditul de consum), prin care a declarat că a luat cunoştinţă de conţinutul şi condiţiile contractului de împrumut şi le acceptă, aceasta nu a avut de fapt posibilitatea de a negocia clauzele contractuale, iar faptul că clauzele date contravin normelor imperative constituie temei de nulitate absolută, care nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către împrumutat a clauzei lovite de nulitate. Mai mult ca atât, nulitatea clauzelor contractuale abuzive sunt obligatorii de a fi invocate instanță astfel că instanța de fond corect a respins cererea privind încasarea comisionului de administrare.

Mai mult, creditorul urmează să indice scopul pentru care a fost perceput comisionul (alte taxe), destinația acestuia, astfel, încât să ofere consumatorului toate informațiile necesare în raport de care ultimul alege să încheie sau nu contractul respectiv, urmează să se specifice care sunt operațiunile concrete, pe care creditorul se obligă să le efectueze, în schimbul acestor comisioane. Creditorul urmează să furnizeze servicii care constituie o contraprestație și care să justifice perceperea acestui comision**,** în plus, redactarea acestor clauze să nu fie lipsită de claritate.

Cuprinsul contractului urmează să conțină precizări cu privire la fundamentul perceperii acestui comision ori destinației acestuia, să conțină în mod transparent motivele care justifică remunerația corespunzătoare acestui comision, creditorul este obligat să furnizeze o contraprestație reală, pentru a obține comisionul menționat, ceea ce nu a fost identificat în speță.

Cu privire la argumentarea apelantului referitor la neconcordanța motivării conținutul hotărârii contestate și dispozitivului acesteia, Colegiul ține să menționeze că potrivit art. 386 alin. (2) Codul de Procedură Civilă RM, „O hotărâre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale”.

Odată constatat caracterul legal și întemeiat a hotărârii judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 06 martie 2024, aceasta urmează a fi menținută.

Cu privire la argumentele apelantului referitor la asupra temeiniciei acțiunii invocate de instanța de fond în latura comisionului lunar de administrare, Colegiul atrage atenția asupra formulării frazei instanței de fond potrivit căreia de fapt aceasta a considerat netemeinică pretenția formulată prin următoarea sintagmă „*astfel, instanța conchide în sensul temeiniciei acțiunii de a respinge capătul dat de cerință*”.

Din conținutul frazei citate, Colegiul Civil consideră că cerința a fost respinsă fiind, respectiv considerată netemeinică, apelantul încercând să ducă în eroare instanța de apel.

Cu privire la practica judiciară internațională la care face referire apelantul, Colegiul menționează că aceasta nu pot fi raportată speței în cauză, or în primul rând, principalul izvor de drept de care se conduc instanțele judecătorești în judecarea cauzelor este legea internă a statului. Odată constatată încălcarea prevederilor legale cu privire la respectarea obligaţiei de transparenţă prevăzută la art. 1071 Cod civil de către BC „Energbank” SA la încheierea contractului nr. 402-5417f din 21.05.2021, o altă abordare decât cea menționată este în detrimentul consumatorului Guțu Natalia.

Din considerentele menționate şi, având în vedere faptul că hotărârea primei instanţe este întemeiată şi legală, iar motivele invocate de apelant sunt neîntemeiate, Colegiul

Civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat şi de a menține hotărârea primei instanțe

În conformitate cu art. 276^4, 385 lit. a), 390 CPC, Colegiul Civil,-

Decide:

Se respinge apelul declarat de avocatul BC „Energbank” SA.

Se menține hotărârea judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 06 martie 2024 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de BC „Energbank” SA către Guțu Natalia cu privire încasarea datoriei, fără modificări.

Decizia nu se supune recursului, fiind definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Președintele ședinței
Judecător Grosu Stanislav

Judecătorii Natalia Costaș Parii Ivan